

GöteborgsOperans Vänner
Christers operafråga SEPTEMBER 2025

Höstens första operauppsättning blev nypremiären på David Radoks fantastiska iscensättning av Rossinis *Askungen*, som efter premiären 2003 spelats även 2006 och 2015. Jag upplevde föreställningen tillsammans med Nils, Victor, Frank och Sigurd, fyra barnbarn i åldern tio till fjorton år (samt tre av deras föräldrar) på en matiné den 7 september. Lämpligare "förstaopera" än denna glada föreställning hade jag svårt att föreställa mig. Vi satt på första bänken. Om det blev tråkigt på scenen fanns det alltid något spännande att observera bland musikerna i orkesterdiket. Och hos dirigenten. "Han sjöng med ibland", konstaterade Victor i pausen.

Det blev aldrig det minsta tråkigt. Killarna var överförtjusta. Allra bäst enligt de fyra var Hannes Öberg som Dandini. Måste instämma. Sensationell, helt enkelt.

När applådtacket hade avslutats blev pojkarna dock UTSKÄLLDA av ett par surkart som satt intill dem, för att de hade stampat takten i avslutningsmelodierna och "så gör man verkligen inte på Operan". Killarna var emellertid inte ensamma om detta stampade. Stämningen i salongen var på topp och det blev stående ovationer. Och vi som satt på pojkarnas andra sida stördes inte. Men snobbiga barnfientliga glädjedödare finns tydligen även på operan.

Rossini blev det självklara ämnet för min junifråga. Den var utformad på det av många uppskattade "rättan på repet"-konceptet. Alltså att sista bokstaven i ett svar blir begynnelsebokstaven i nästa svar. Det funkade inte helt och hållet och det blev faktiskt några fel i bokstavsleken i det första utskicket. Därför fick alla som skickat in lösningar deltaga i dragningen av vinnare den 15 september. Här kommer de rätta svaren:

1. Vad heter Askungen i förnamn? **Svar: AngelinA.**
2. Vilket är förnamnet på den mezzosopran i GöteborgsOperans ensemble som gör titelrollen vid höstens nypremiär? **Svar: Ann-KristiN.**
3. I vilken italiensk stad hade *Elisabetta, regina d'Inghilterra* sin urpremiär? **Svar: NeapelL.**
4. Greve Almaviva i *Barberaren i Sevilla* har ett tacknamn (för övrigt samma namn som en huvudperson i *Italienskan i Alger*). Vilket? **Svar: LindorO.**
5. Verdis version av Shakespeares kända svartsjukedrama spelades på GöteborgsOperan i höstas. Rossinis version spelas mer sällan. Vad heter verket? **Svar: Otello.**
6. I en av Rossinis komiska operor förekommer en greve (titelrollen) som klär ut sig till nunna för att komma i närheten av sin älskade. Vad heter greven? **Svar: OrY.**
7. *Resan till Reims* är en av GöteborgsOperans stora succéer. Premiären var 1997 och de efterföljande åren togs den upp i flera repriser. Föreställningen fick gästspela i Prag 1999. Partituret till den operan var länge försvunnet men återupptäcktes på 1970-talet. Sin svenska premiär fick verket den 13 juli 1992. I vilken stad? **Svar: YstaD.**

8. Vilket är förnamnet på den regissör som regisserade denna succé? Senare regisserade han många andra verk på GöteborgsOperan, exempelvis Rossinis *Barberaren i Sevilla* och Verdis *La traviata*. **Svar: David.**
9. Vad heter Don Ramiros kammartjänare i *Askungen*? Rollen gjordes 2015 av Åke Zetterström och i höst blir det Hannes Öberg som får göra den. Vi som var med på Operans quiz med orkester den 1 juni förstod att Hannes Öberg kommer att bli lysande i denna roll. **Svar: Dandinl.**
10. Hur stavas Jago i det italienska originallibrettet till *Otello*? **Svar: Iago.**
11. *Askungen eller Godheten triumferar* är den fullständiga titeln på Rossinis opera. Vad heter "eller" på italienska? **Svar: På modern italienska heter det "o", men i den kompletta operatiteln heter det "Ossia" (La Cenerentola ossia La bontà in trionfo).**
12. Vem dirigerar höstens *Askungen*? Efternamnet tack, på denne italienske dirigent som ofta dirigerat på GöteborgsOperan? **Svar: AndrettA.**
13. *Askungen* heter ju på originalspråket *La Cenerentola*. Vad betyder det italienska ordet *cenere* på svenska? **Svar: AskA.**
14. I vilket land befinner sig personerna Mustafa, Elvira, Zulma, Haly, Lindoro, Isabella och Taddeo? **Svar: Algeriet.**
15. Vilken Rossini-opera utspelar sig i Syrakusa år 2005? **Svar: Tancredi (och året ska förstås vara 1005).**
16. *signor Bruschino, ossia Il figlio per azzardo* är inte den fullständiga titeln på denna enaktare av Rossini. Första ordet, den italienska bestämda artikeln i maskulinum, saknas. Vilket ord är det? **Svar: IL.**
17. Vilket är sista ordet i den italienska titeln på *Den tjuvaktiga skatan*? **Svar: LadrA (La gazza ladra).**
18. Libretto av Giovanni Schmidt efter Torquato Tassos epos *La Gerusalemme liberata* (*Det befriade Jerusalem*). Vilken är operan? **Svar: Armida.**
19. Selimo, Kalifen, Ali och trädgårdsmästaren Mustafa utgör utöver titelrollen hela persongalleriet i denna enaktare. Vad heter den? **Svar: Adina.**

Två vinnare drogs vid GO-vännernas introduktion till *Miss Saigon*, en frånvarande och en som var närvarande vid introduktionen. Vinnare blev **Inger Schmidt** och **Johan Bergek**. Grattis till båda! Vinsten är presentkort à 200 kronor.

Septemberfrågans tema blir **BARN**, som ju alltid är välkomna i publiken på GöteborgsOperan, även om de stampar takten. Barn förekommer på scenen eller har betydelse för handlingen i ganska många operor. Till exempel vilka?

1. En barnkör marscherar på julafton vid restaurangen Momus i Paris, där leksaksförsäljaren Parpignol bjuder ut sina varor.
2. En barnkör dansar tillsammans med en sakristan i Basilica di Sant Andrea della Valle i Rom och blir avbrutna av en polischef, som i ett Te Deum bekänner att operans titelperson får honom att glömma Gud.
3. I en opera som bygger på en spökhistoria av Henry James får barnen Flora och Miles i Bly House en guvernant. Tonsättarens eget operasällskap English Opera Group premiärspelade operan på La Fenice i Venedig 1954.

4. Det sägs inte rent ut i librettot, men Santuzza väntar antagligen barn med Turiddu, som har övergivit henne för en annan kvinna, Lola.
5. En barnkör förekommer i första akten utanför en cigarettfabrik där operans titelperson arbetar.
6. Operans titelperson har två barn (stumma roller) med Pollione. Mest kända aria är *Casta diva*.
7. Två barn kommer att dö och Ellen Orford finner aldrig kärleken.
8. En pojke och en flicka är titelpersoner i en opera som bygger på en saga som är nedtecknad av Bröderna Grimm.
9. Tre gossar får i uppdrag att visa Tamino vägen till Sarastros borg.
10. Miss Wordsworth över med några barn en hälsningssång till majgreven Albert.
11. Marie dödas av operans titelperson och hennes barn blir föräldralöst. Operan bygger på ett skådespel av Büchner.
12. Operans titelperson dödar sina barn, som hon har tillsammans med Jason, och låter demoner förstöra Kreons palats och sätter staden i brand.
13. Pojkarna Frantik och Pepik plågar en rävunge i denna tjeckiska opera.
14. En mamma tar avsked av sin son och begår självmord. "En ärofull död är bättre än ett ärelöst liv."
15. Åttaåriga Sam Sparrow fastnar i skorstenen på Iken Hall men räddas av bland andra Gay Brook, 13 år, och Sophie Brook, 10 år.

Skicka in din lösning direkt till christer.elfverson@telia.com senast den **1 november**. Vinnare dras **den 3 november** vid operavännernas introduktion till *Friskytten*. Vinsten är som vanligt ett presentkort på GöteborgsOperan à 200 kronor.
Lycka till!

Christer Elfversson